

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 2. februarja 2017 - Leto XXVII, št. 5

stran 2-3

Pripovedanje v domanjoj rejči - po indašnje

Posanco vina v Kőszegi tő leko spijem
stran 8

»Aparat moreš vsikdar ...«
stran 4

Zima na slikaj
stran 10

ALI ŠČE KAJ PRPOVEJDAMO?

Prpovejdamo tak ali ovak? Prpovejdamo mlajšom prpovejsti in pravljice (mese) ali prpovejdamo med seuv, eden z drugim?

Gnauk svejta je bilau prpovejdanje navada, normalno vsakodnevno »delo«. Mlajši smo največ zgodb, prpovejsti ali pravljic čuli, gda so pri izaj perdje čejšali, goščice ali kukarco lüpali. Gda so se starejši pogučavali, smo mlajši mogli tijo biti. Dapa tau je nej težko bilau, zatok, ka se je vsigdar najšo nekak, steri je vedo zanimivo (érdekesen) prpovejdati. Najbole smo te tijo bili, gda so prpovejdali od čaralic, šnjave ali smrti, istina, ka smo se potistim dostafart bodjali zaspati, nej ka bi se nam kaj lagvoga senjalo. Tü pa tam so starejši povedali kakšno pravljico tö, ka je že bole za mlašeča vüja bila, kak povejmo o tom, kak so lisica pa zavec pa vuk trejbit šli... Dapa dosta so se pogučavali od dela na njivaj, kauli živine, od küjanja, leko bi pravli od žitka. Tak smo mlajši spoznali žitek naši prednikov (elódeink), smo zvedli, v ka so vörvali, koga so se bodjali. Dapa tak smo se včili slovensko materno rejč tö. Vsakič smo se kakšne nauve reči navčili, kakšne nauve stavke, mondate... pa tau tak, kak so stari gunčali, ešče bole pravilno slovensko. Starejši bi tistoga ipa nigdar nej pravli, ka v bauta nejga krü, kak tau največkrat zdaj pravimo, vsakši bi pravo, ka nejga krüja, kak je pravilno (helyes). Pa nej zatok, ka so se oni gramatiko včili, liki zatok, ka so tak čüli od starišov pa stari starišov. Gnešnji mlajši se včijo gramatiko, dapa skurok več ne čüjejo gučati svoji starišov pa stari starišov. Pa tau nej samo za tauga volo, ka več nejga takšni prilik pa oprakov na vesi tö nej, gde bi več lidi vküper opravljalo delo pa bi mlajši leko vcuj poslušali, liki bole zatok, ka vsakši leti, niške nejma več časa prpovejdati. Starejši gledamo televizijo, mladi bešejktivajo svoje čedne telefone... Svejt se je spremenijo, prertrgala se je veriga (lanc), kak prejkdati slovensko kulturno erbijo pa gezik mladim pa mlajšom. Tisto, ka je bilau gnauksvejta čista navadno, normalno, zdaj morajo prejkvzeti institucije, organizacije, kak povejmo pripraviti priliko, ka bi si leko prpovejdali (Pravljčni večer). Dapa tau prpovejdanje ne more nadomestiti tisto, ka bi morali mi, starejši prpovejdati mlajšom.

Za svetke sem dobila za dar eno knjigo, stera je napisana kak dnevnik (napló) ene vogrske stare matere na Erdelskom na konci devetdesetij lejt prejšnjoga stoletja. Püstimo politiko, poglednimo samo prpovejst ženske, matere, babice. Njeni sin je za ženo vzejo Rumejnarcu, istina, ka se je ta navčila vogrski, dapa zatok se je sneja itak nej najbolje vidla tašči. Njinoga sina, maloga vnuka je babica od prvoga momenta nasé zvezala, gučala ma je samo vogrske prpovejsti, spejvala vogrske pesmi... vse, vse je napravila, nej ka bi ga romejnarska stara mati spreobrnila. Za svojoga vnuka bi vejndrik žitek tö dala, ka naj Vogrin ostane. Nej je ona sovražila (gyúlölte) romejnarsko žlato, nej. Nigdar nej prauto njim gučala pred detetom. Kakoli je v sebi mislila, nigdar je nej pred njim šinfala romejnarsko kulturo pa dzejik, steroga se je dejte navčilo od materé. Dapa svojoga gezika (kulture) je tö nej pistila, vcejpila ma ga je z lübeznostjov. Dala ma je tisto, ka leko dejte dobi samo od babice: lübezen do pravljice v maternoj rejči.

Marijana Sukič

»Gnauk svejta je biu ... eden pravličen večer na Gorenjom Siniki ...

« - bi se leko začnila pripovejst, v šteroj bi nam dejdek pripovejdo o srečanju pravličarov (mesemondók) v Iži djabok v največjoj porabskoj vesnici 27. januara. Večer sta vküper organizerali Zveza Slovencev na Madžarskem ino Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, tau se je poznalo na publikli tö: fanj zakürdjeno sobo

»Gospaud aj sam grüške poveré« - smo čüli od Metke Sraka

so do slejdnjoga kauta napunili domanji porabski poslušalci pa za eden mali avtobus gostov z Murske Sobote. Pripovejsti v domanjoj rejči so brigale generalnoga konzula RS v Monoštri dr. Borisa Jesiha pa njegvo so-progo gospau Bredo tö.

»Svojoj usodi ne moreš vuji« - smo se navčili od Vesne Radovanovič

»Včasí so bile pripovejsti tak strašne, ka je vözraščenim kosminje gorstanilo, mlajši pa so se stisnili v kaut; včasí pa je bilau tak smejšno, ka se je smej prejk na sausedova dvorišča čüu« - je navzauče pozdravila pa v stare cajte nazaj odpelala sekretarka Slovenske zveze Gyöngyi Bajzek

Pripovejdanje v domanjoj rejči

pa cujdala, ka je inda s pripovejdanjom zima zgibila svojo mauč, noči so grtúvale kračiše. »Na Slovenskoj zvezi smo se odlaučili, ka gorobidimo tau staro navado pripovejdanja pri nas v Slovenskom Porabji, ka aj bi nam toplo pri düši gratalo,« - je na začetki večera eške povödala sekretarka pa rejč prejkdala drugoj organizatoriki, direktorici murskosoboške knjižnice Jasni Horvat.

»Mariborska knjižnica je pred sedmimi lejtami dala idejo za pravlične večere za vözraščene po cejloj Sloveniji. Od tistoga mau je sploj dosta najgir lüstva prišlo na srečanja od Murske Sobote do Kopra pa zmejs« - je povödala soboška direktorica pa cujdala, ka majo takši večeri v Soboti po navadi več kak stau gostov. Steli pa so se bole približati Porabskim Slovencom tö, zatok so se tistoga večera pripelali na Gorenji Senik s trejmi pravličarkami.

Prva kak bi se pripovejdanje začnilo, smo leko čüli melodije mlade talentke Eve Tompa na gombaste fude, na frajtonarco. Eva s prlečki Radenec je cuj k svojomi igranji eške spejvala tö, od nje smo celau čüli pesem, štero je - v prlečkoj rejči - napisala sama.

Pred zbrane je oprvin stau po domanji »pravličar« Karči Holec, šteri je tapravo, ka je biu venak v slejdnjoj generaciji v Porabji, štera je po večeraj poslušala starce pripovejdati. Gda je v svoji 25 lejtaj pri novinaj Porabje nej emo kaj za napisati, si je - s pomočjav spominov - vözbrodo kakšo pripovejst. Tak so leta 2003 vöprišle »Andovske pripovejsti«, od šteri je edno na Gorenjom Siniki gorprešto. Pripovejst »Stüdenec« guči od toga, kak se možak Djuši odlaučijo, ka do stüdenec kopali, vejpa se tau vsikši leko navči. Dobijo tanač, ka morejo bausi z vrbovov šibov vretino iskati, gda pa najdejo, začniti kopati. Dosta vse se eške godi - staupijo v trnje, žena Marica jim s klapačem vdarijo na prst, na konci pa ne vzemejo na pamet, ka so Djuši v grabi ostali. Od tistoga mau v vesi gučijo, ka prej »sedi kak Djuši v stüdenec« - je s svojim žmanim andovskim gučom veseldje pripelo Karči Holec.

Od soboški pravličark je na »sinčarski oder« oprvin staučila Metka Sraka, štera že 28 lejt pripovejda pravlice. Pripovejsti

Vsikši kaut Iže djabok je puni biu

guči slejdnja lejta na monoštrskoj gimnaziji pa števanovskoj šauli tö. Zdaj oprvin pa je pripovejda v prekmurskoj rejči - buma na žmani. Povödala je pripovejst od pisatela Frana Milčinskoga, štera guči o ne-

Fudaške nauve Eve Tompa so bile prava farba večera

srečni grüškaj ednoga verta. Gospaud vidi lejpi sad na drejvi pa pošle medveda po nji. Medved neške pomagati, zatok nanjga pošle djagra. Na manjastoga djagra bot, na palico odjen. Niške se ne gene, gda pa vert k njim pride, vse naaupek delajo: djager strlí gospauda v nogau, doj spadnjene grüške vküppoklačijo, streja iže se vužgé. Navčili smo se: »gospaud aj dé sam po grüške«. (Tau pripovejst spejvajo Labritz (Fincin) Feri na CD-ni, šteroga je leta 2015 vödau ZRC SAZU.)

Ana Sušec, ranč tak sodelavka

Lajči - po indašnje

murskosoboške knjižnice, je ovadila, ka povej dvej »vrajži« pripovejsti, vejpa za njau tō pravijo, ka je vrazža ženska. V prvoy

z domanjimi pa soboškimimi lidami

pravlici smo čüli od babe, štera má kokauš pa od deda, šteri má kokauta. Baba má peneze od djajec, ded pa kokauta v Varaždin žené slüžit. Med potjavv se kokauti pridružijo fčele, lasica, vuk pa potok, tačas ka ne pridejo na njivo s pšenicev. Kokaut klüva pauv, depa plebanoš zobston zové lüstvo, aj ga tazaženéjo, vejpa pomočnike má. Na konci kokauti plebanoš žakeu zlata dá, šteroga té odnesé svojma gazdi. »Od tistoga mau má kokaut vekšo poštenjé kak küra - tačas ka ga baba ne spečé« - so se vsi poslušalci smejali konci pripovejsti. Druga pravlica je ranč tak gučala o pšenici, štero vert zakune pa tak dá vragelj. Samo tak pa go šké vrag pavri povrnauti, če un gorpride, kelko je star. Žena se naravna v bejlo stvarino, od štere se sam vrag postraši pa ovadi, ka je 77 lejt star. »Tak je ženska kauli prinesla vraga« - je navuk pripovejsti.

Po kračiši pesmaj Eve Tompa je pravličarka Vesna Radovanovič povödala, ka so pripovejsti tem lepše, s kem večkrat je čüješ pa dale povejš. Za sinčarski večer se je nalekla s pripovejstjov »Tavvanova usoda«, štero je napiso Feri Lainšček pa so go leko v našoy rejči spoznali domanji Slovenci v knigaj »Mislice«. Tak pravi: bila sta mauž Šandor pa žena Kana, šteriva sta vküper kradnila. Gnauk pa je prišo Ciganj koritar v ves, šteri je dosta

slüžo pa ženi lejpe aringline küpüvo. Šandor vkradne sekercu od koritara, štera prej sama korita redi. Ciganj ga zakune do smrti, Šandor pa se tak prestraši, ka se skrije v lesej. Ednoga dneva pride k ženi Kani Ciganjica, štero tá šké s čemerastov pogačov bujti. Smrtno pogačo pa zej mauž Šandor - »svojoj usodi niške ne more vuji« - se navčimo modrost, kak po vsikšoy pripovejsti.

Na večeri so slejdnji pripovej-dali Ropoš (Vajnin) Miška bači z Ritkarovec, šteri so svojo pripovejst čüli v mlašeči lejtaj eške na Gorenjom Siniki, gda pa so go pred nastopom že skoro pozabili, se jim je cejlo vse znauvič senjalo: mati pa sin Lajči sta srmački živela. Lajči je üšo po svejti delo iskat, materino pogačo pa je pri potoki talo z ednov velkov ribov, štera ma je za tau dala tri oreje. Lajči je delo kak pastér pa delavec, svojo srečo pa je najšo, gda je sto krau svojo čér ženiti. S prvim orejom je podro

»Tri oreje je Lajči daubo«
- kažejo Vajnin Miška z
Ritkarovec

kusto drejvo na kraleskom dvauri, z drugim snejej dau zlati, s tretjim sebi srebrni gvant.

»Leko, ka eške gnesnedén živéjo« - je biu konec slejdnje pripovejsti večeri, na šteroj smo čüli šest pravlic v žmanoj domanjoj rejči. Tau so lepau razmili tak porabski kak prekmurski gostje, šteri so leko po literarni dobrutaj koštavali eške kulinarične dobraute Slovenske vzorčne kmetije. Vüpajmo, ka do organizatorge dale pelali takša srečanja pa napravili tradicijo z nji, vejpa smo med gosti srečali več mladi obrazov tō.

-dm-

foto: M. Kozar, S. Eöry

Puconci: 500 let reformacije

V ZAČETKU JE BILA BESEDA

Ljubljana, Raščica, Puconci so kraji, ki jih je ob 500-letnici reformacije prejšnji teden (24. in 25.

v drugih evangeličanskih občinah na Slovenskem, posebna znanstvena srečanja pa so predvidena do

obiskovalci pa so dobili poglobljen vpogled v pomen reformacije, ki jo je začel Martin Luther, naj-

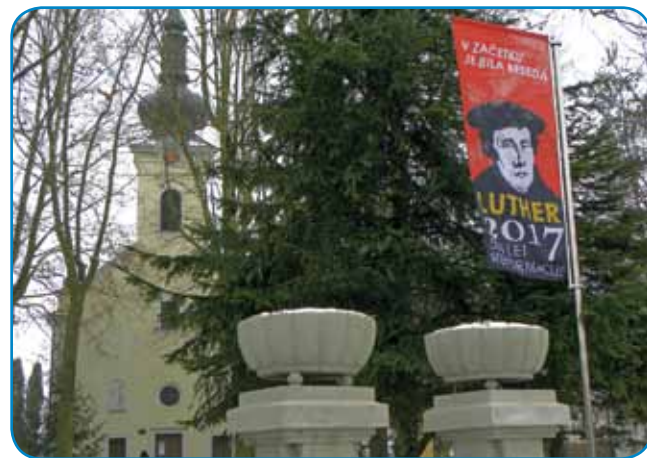

Reformacijski avtobus, ki bo potoval skozi 19 evropskih držav, je bil odlično obiskan tudi v Puconcih

januarja) obiskal poseben avtobus, ki simbolično povezuje 68 mest v devetnajstih evropskih državah. V Puconcih, kraju, izbranim za eno izmed evropskih mest reformacije, so pripravili bogat, večdnevni program, s poudarkom na dogodkih minulo sredo. Začelo se je s predstavama najprej za otroke, potem za odrasle, kot osrednji dogodek je bilo ekumensko bogoslužje v evangeličanski cerkvi. Na slavnostnem bogoslužju so bili tudi predstavniki ostalih cerkva, tako murskosoboški škof dr. Peter Štumpf in drugi. V cerkvi je tudi razstava likovnih del mednarodne slikarske kolonije Primož Trubar. Prireditve so bile tudi v spominskem domu Števana Küzmiča. Sicer pa evangeličanska duhovnica v Puconcih Katja Ajdnik pravi, da bodo letos pripravili še več prireditev, posvečenih 500-letnici reformacije. Tako bo tudi

31. oktobra, ko naj bi sklenili niz letošnjih, obletnici reformacije posvečenih dogodkov v Sloveniji. V praznovanje sta vključeni tudi univerzi v Ljubljani

pomembnejša slovenska osebnost pa je bil Primož Trubar, rojen na Raščici, ki jo je tudi obiskal posebni avtobus, ki potuje po Evropi.

Prva evangeličanska cerkev je v Puconcih leta 1784 začela opravljati svoje poslanstvo, prva cerkvena občina v tem kraju pa je nastala leta 1781

in Mariboru ter Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Ob tem pa je želja predstavnikov evangeličanske cerkve, da letošnje dogajanje pusti sledi tudi za naslednja leta. Reformacijski avtobus je bil v vseh treh krajih dostojno in lepo sprejet,

Prva evangeličanska cerkev v Pomurju, kjer v Sloveniji živi večina od skupaj 20 tisoč članov, je začela opravljati svoje poslanstvo leta 1784, je bila prav puconska, sicer pa naj bi reformacijsko gibanje trajalo dobrih sto let.

Tekst in foto: E. Ružič

PREKMURJE

FOTBALSKA AKADEMIJA

Porabski Slovenci radi povejte, ka vam v zadnji lejtaj Orbánova vlada za delo vaših organizacij in institucij več penez davle, kak ste jih dobivali prva. Neka takšoga pravijo tudi Madžari, steri živejo v Sloveniji.

Té dni se v Prekmurji dosta guči o tom, ka je Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost od madžarske vlade dobila okauli dva milijona evronov za tau, ka v enom leti na nogé postavi fotbalsko akademijo. S temi penezi naj bi v Lendavi postavili nauvi dijaški dom in napravili več igrišč, na sterij bi se mladi futbalištange - že tisti najmenjši, od vrtca naprej - naganjali za labdo. Poskrbeli naj bi tudi za mlade dekcle, samo ka naj bi one špilale odbojko (röplabda), nej fotbal. (Tak brodim, ka je Orbán ške nej čüu, ka se v našoj krajini špila tudi, in tau dober, ženski fotbal).

V Prekmurji, stero se ma za fotbalsko krajino, je v tej dneji čüti dosta komentarov, takši in ovakši. Po staroj dobroj navadi je pa dosta takši, ka so nevoščeni Lendavčanom. Prvi človek Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti Ferenc Horváth pa pravi, ka od té akademije nedo meli haska samo pripadniki madžarske narodnosti, liki cejla regija, vej pa do tej penezi ponücani tü, pauleg toga de neka lidi tudi delo daubilo.

Sploj bi fajn bilou, ka bi, leko povejmo, ka ena najbolje fotbalsko naurih krajini v Sloveniji, po dugom cajti dobila prvovligaško ekipo. Mogauče de ta lendavska fotbalska akademija dala tiste prave impulze za tau, ka mo pa leko gledali prvovligaške derbi je med Muro, Nafto ali kakšo drugo domanjo ekipo. Eni se ške spaumnimo, kak je fajn bilou na kakšnom lokalnom derbiju, gda je na tribuni drukolnivalo več gezero lidi.

Silva Eöry

»Aparat moreš vsikdar pri sebi meti«

V edni od naši preminauči novin ste leko prešteli, ka so na začetki januara v varaškom Slovenskom domi oprli razstavo s fotografijami nekdešnje goričke veške babe Mirjane Časar. Tam ste že leko nika zvödali od njé, zdaj pa preštite, ka je o sebi pripovedala pred našim mikrofonom.

- Gospa Mira, v svoji aktivni lejtaj ste skoro štirideset lejt delali kak veška baba na Goričkom. Zakoj ste se odlaučili, ka življenje posvetite pomauči drugim lidam?

»Sploj mam rada deco pa lidi. Vsikdar sem si zmišlaval, kakši poklic (hivatás) aj si odeberém, ka bi leko z lidmi delala. Moja sestrična se je že pred menov odlaučila za veško babo, pa mi je dala dosta tanačov pa volé. Te sem se že brž odlaučila, tistoga ipa so fejest iskali lidi za tau službo.«

- Kak nazaj ponite, ste se dobro odlaučili?

»Ge sem gorrasla kak samorastnik, ge sem nej mejla nej očó, nej matere. V istini, mejla sem, samo sem nej ž njima živejla. Vsikdar sem si želejla, ka bi živejla s stariševskov lübeznijov, samo tau mi je nej bilau dano. Bila sem gnauk pri ednoj, drgauč pri drugoj tetici, vsikdar sem mogla kaj takšoga delati, ka sem bila z lidmi pa decov. Nazaj ponim, gda smo v šaulo ojdli - z Lendavski Goric sem mogla v Lendavo vsakši den skoro eno vöro pejški titi - sem že te bila takša, ka sem pravla: »Ajde, vsi se v réd postavite!«, bila sem voditelica. Dekle so me nej tak baugale, dečki so me bole baugali. Zatok sem mejla več padašov pojbov, z dečki se bole razmim. Tak ka lübezen do dela z lidami mi prihaja z mlašeči lejt, te poklic mi je biu najbliže pa me najbolje veselieu.«

- Pravli ste, ka ste pauleg Lendave gorrasli. Kak vas je paut pelala v Ljubljano?

»Štiri klase sem končala v

Lendavi, te so mi pa stara mati mrli. Bila sem jako žalostna, nejsem znala, kama naj idem, komi. Sestrična me je pozvala v Velko Polano,

Mirjana Časar s predsednikom ZSM Jožetom Hirnökom in goričkim muzikantom Stankom Črnkom

gde je bila hišnica. Po enom leti sem šla k drugoj žlati v Črenšovce. Vsikdar sem bila na pauti, stalnoga dauma sem nej mejla. Končala sem osemlejtno šaulo, te pa so mi strina pravli: »Mi te, Mirica, več nemremo meti«. Ka mo pa zdaj? Odlaučila sem se vönavčiti za veško babo, ali sem bila premlada. Zdaj pa, ka nemo lüftala tisto leto, sem odišla v Rakičan v paversko šaulo pa tisto tö napravila. Te sem že bila prejk osemnajset. »Evo, Mira, zdaj pa za Ljubljano!«, sem si pravla. V Rakičani smo meli svetešnji večer za slobaud, tisto sem vse njala pa šla na sprejemni izpit (felvételi) v Ljubljano, ka aj ja ne zamidim. Vse sem srečno napravila.«

- Kak ste po končanój šauli donk nazaj v Prekmurje prišli?

»Kak baba sem dobila službo oprvin v Murski Soboti. Samo tam je vse gospočko bilau, ge sem toga nej cunavčena bila. Te sem pa prosila voditele, ka bi šla gor na Goričko, če me leko prejkpošlejo. Tau je vse šlau.«

- V tistoj krajini ste pomagali na svejt priti več kak gezero mlajšam. Tam se vam je nauraudila lübezen do fotografiranja tö?

»Kejpi so me furt zanimali pa brigali. Skaus, že kak

deco, tak sem rada gledala fotografije. Depa v službi, gda si biu, si držino emo, si se nej mogo s tem spravlati. 'Zdaj pa, gda sem v penziji',

sem pravla, 'zdaj pa vse tisto, ka sem te nej, pa sem si želejla, mo zdaj delala'. Začnila sem z enim bole slabim aparatom, če rejsan sta mi čeri pravili, ka mi küpita baušoga. Nejsem njala, ka sem s svojim zadovolna bila. Istina, ka maš ti leko dvajsti kejpov, pa samo dve fotografiji se posrečita. Doma delam škatüle, pa mam albume, v šte-

re fanj vse nutri skladam. V Prosečkoj vesi mam mali muzej, gde držim stare knige pa fotografije, pa kakšo staro vöro tö.«

- Ka najraj dojdjemele? Naturo, stare zidine ...

»Gda se pelam ali pejški dém, nikak na pamet vzemem: 'aha, tau bi pa nej slabo bilau'. Ali aparat moreš meti vsikdar pri sebi, pa vöponücati trenutek, ka se nikdar več ne povrne tisti kejp. Včasi sem lidi tö dojdjemala, gda sem bila organizatorka ništérni srečan. Te sem tiste kejpe raztalala, depa so je talüčali. Mislila sem si, tau meni nej trbej, samo me dosta košta. Ge mo zdaj šla v naturo, gde najdeš vse. So lidgé, ka idejo mimo njiv, mimo rauž, mimo vsega, nika ne vidijo, samo se paščijo. Ne vidijo tisto leppo raužico. Vsakši letni čas má svoj čar. Če je gesén, tisto leppo listje je čüdivitno. Ge malo kauli poglednem, pa probam kejp napraviti.

-dm-
foto: K. Holec

Ekumenska molitvena osmina v Monoštru

Pete Polgár Máté (katoliški kaplan), Kollerné Loós Zsuzsanna (evangeličanska duhovnica) in Sisakné Páll Klára (reformatorska duhovnica). Na malom kejpi verniki, med njimi tudi nekateri Porabci.

Katoliška cerkev že petdeset let organizira ekumensko molitveno osmino za edinost kristjanov. Letos so jo v monoštrski baročni cerkvi pripravili pod vodilno mislijo Sprava – Kristusova ljubezen nas priganja. Udeležili so se je verniki katoliške, evangeličanske in reformatorske cerkve, ki živijo v Monoštru in okolici.

László R. Horváth

Vsikdar nika štibram

V Števanovci je tu dosta lejpi talov, kak na začetki vesi, če se pelamo iz Varaša, nasprauti športnoga igrišča skur en kilometer douga paut pela do enoga grombla (zaselka), gde že samo v par ramaj djé življenje, sploy pa domanji lidgé. Med tejmi sem gora ziskala tetrico Brgauncinoga Mariša, po možej so pa Dončecz. Njij Baug fejs rad má, dobromi zdravdji se leko radüvajo v svoji 87 lejtaj, fejs dobre mlajše majo od rojstva mau, steri do gnesden velki skrb majo za svojo mamó, najbola (h)či Marika Kürnyek v Varaši. Pa zatau ji tu trno rad má naš največši krau na svejti, ka njivi vnuk, hčeri sin, Boga slöjži, ka je župnik grato.

- *Tetica Mariš, kak se poznate (pučutite) pri svoji lejpi lejtaj, kak stödjite z zdravdjom?*

»Kak mam lejta lejpa, tak ta idém pa vsikdar nika štibram doma, kaj delam. Depa tisto delo se že dosta ne pozna,« pravijo oni. Zadovolen sam z zdravdjom pa sidar boga molim, aj leko ta opravi se, aj leko dola s postele dém. Namé nika ne boli, hvala Baudji, nodjé té, depa tu nej tak, ka bi nej leko üšo.»

- *Ka vejte cejli den štibratij?*

»Kokauši dola pistim, tistim djesti dam, štiri mačtje mamó pa tisti vsikši posaba prileti pa njim davam djesti. Dočas so bujactje bili, tistim sam kreda dejvo vse djésti, vej polagati je sin Zoli odo. Dja njim samo vtjüp nalečém, on pa samo tá nesé pa njim nota vlejé. Kromče rezati, bagundli rezati, nota v kotau sipavati, vodau gora vlajati, tjöjati, ka nalagam vanej koteu, tau je mojo delo, tau dja sam delam.

Zoli samo zagrabi pa nesé polagat. Zdaj je dobro, ka nejgau bujactja, prejšnji tjeden smo je zabolli, ka zdaj že mrzlo bilau v klejti rezati kromče pa bagundli.»

- *Kak se je začnilo vašo življenje, v kakšnoj držini ste se narodili?*

»Moja rojstna kuča je stala malo naprej, mi smo se zvali Brgauncini. Té sva z možaum tau izö tøj zidala na mo' ménje, Brgauncino je ostalo, zatok se zdaj tu tak zovémó.»

- *Kelko vas je bilau v držini?*

»Pet nas je bilau, dva sam dja nej pozno, ka sta mrla maliva. Brat Djános v Šoproni je zdaj v majuša mrau, Djauži pri Gyuratjini, nej daleč od nas, pa že prvin, dja sam sám zdaj austó. Dja sam bijo najmlajši, drüdji so se vsi v Meritji narodili.»

- *Kak so pa prišli tavö vaši starištje?*

»Dja zdaj tau že ne paunim, če so oženjeno tavö šli ali so se taum oženili, gda so es nazaj domau prišli, té sam se dja naraudo.»

- *Kak ste gora rasli?*

»Mi smo po srmačkom gora rasli, nej kak zdaj gnesdén tej mlajši. Vej, ka sam taša stara cipala zaplačana noso v šaulo, nej kak zdaj, ka si prebirajo. Pa kröj smo si nosili pa djaboko v šaulo.»

- *Doma ste že gvüšno rano*

bili nota prijeni za delo. Nej vam trbelo pauleg dela doma ostaniti iz šaulo?

»Nej, nej, leko sam odo vsigdar zredoma v šaulo. Brata sta té že odla tak na delo, doma sam dja sam bijo té že navekša z njimi, ka smo delali kaj. Krave sam paso, vsikdar sam

zasmejali.

- *Ka pa, gda ste vözraščeni gratali, kama tadale vas je pelala paut?*

»Doma sam austó, dja sam nikan nej odo delat, furt sam doma bijo.»

- *Kak je pa prišlo do ženitve, kak so privolili starištje, nej so vam branili, gda so podje začnili odti kaulek vas?*

»Nej, nej. Te smo odli tak po krčmaj, po veselica, vsikdar kaj bilau. Pa ka mi mauž bijo, Djuratjin Anti, on je nej daleč bijo doma. Tøj smo skrak bili pa smo se dobro poznali med seov. Eške smo grönt tu vtjüper meli.»

- *Kak sta pa ustavurila svojo držino, svoj daum?*

»Nejsmo bili dugo vtjüper s starišami, ka smo té zidali. Enga reda smo bili tøj v sausedi, gda sta Brgauncin Mariček pa Ejva tapomrlé, smo té sé šli laktivat. Nika lejt smo posaba bili pa smo té zidali raum.»

- *V tisti lejtaj kak je leko prišo en mladi par do toga, ka rama leko zozido, s koj?*

»Nejsmo meli pejnaze. Mauž je tišlar bijo, on je cejlo tišlarsko delo vse sam doma napravo, tau je trno velka pomauč bila. Pa smo té gora vzéli nika pejnaz, pa smo tiste sprautoma nazaj plačüvali. Nejsmo meli pejnaze, tau nišče ranč nej dau valati.» (Drüdji tau bau v naslejdnji novinaj.)

*Tekst pa kejp:
Klara Fodor*

ŽELEZNA ŽUPANIJA

PRIŠLE SO SEVERNE VRANE (KAUVTJE)

Vejn vsakši je vpamet vzejo, kak doste vran je tašoga reda pozimi v Železni županiji, najbola pa v Somboteli pa kaulak Sombotela. Tau je pa zato, ka tašoga reda vrane bola paulek pridejo k lidam, najbola pa ta, gde si naletja gesti najdejo. Taša mesta so, gde je smetje vanej, pa kama smetje vküp vozijo. Drügo pa tau, ka vrane se tö selijo. Te vrane, ka so zdaj tu v Železni županiji, so s severa prišle k nam, gde je tašoga reda fejst mrzlo. Sprtulejt, gda pa že bole toplo baude, te pá odidejo nazaj. Tej črni ftiči, štere mi tak zovemo, ka vrane, so nej vrane, liki kauptje. Tau so tisti ftiči, stere leko vidimo tam paulek Sombotela. Kauptje je vsigdar več na ednom grobli, gda se zdignejo, tak čütimo, kak če bi eden velki črni oblak zakrijo sonce. Istina, tašo bola samo pozimi leko vidimo, gda severne kauptje pridejo k nam, ovak ji je od leta do leta menje, zato ka je fejst strejlajo pri nas. Tu pri nas, po vasaj v Porabji kauptje nemamo, samo v Varaši se leko srečamo z njimi. Vrane pa mamó, istina, že vsigdar menje, zato ka vsigdar menje je sildja, ka ga sejajo po vasaj. Dapa nej samo pri nas je vsigdar menje vran, ta tendencija je tak po cejlom rosagi, zaman so zaščitené (védett). Najvekše vrane so v Evropi kovrani, steri po goštjaj živijo. Pri nas je kovrane dugo nej leko vido, zdaj par lejt, ka so v Porabje prišli. Dapa leko, ka vsakši ji je vejn ranč nej vpamet vzejo, zato ka audalich so taši kak vrane. Najbola je po čüdnom glasi leko spoznamo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Miro Cerar obiskal Češko in Poljsko

Predsednik vlade Miro Cerar je bil na večdnevnem uradnem obisku na Češkem in Poljskem. V obeh državah so bila v ospredju bilateralna vprašanja. S češkim kolegom Bohuslavom Sobotko sta ocenila, da so odnosi med državama odlični. Posebno pozornost sta namenila gospodarskemu in kulturnemu sodelovanju. Češka republika je sicer deveta najpomembnejša zunanjetrgovinska partnerica Slovenije, gospodarski odnosi med državama so dobri, blagovna menjava se povečuje in v zadnjih letih je dosegla okoli 1,2 milijarde evrov. V tem času so češka podjetja opravila tudi več pomembnih neposrednih naložb v Sloveniji. Med njimi je bil najodmevnejši nakup Radenske, ki ga je izvedla Kofola. Slovenija in Poljska imata »zelo sorodna stališča« glade številnih vprašanj, ki so ta hip zelo aktualna, pa je po srečanju s poljsko kolegico Beato Szydlo v Varšavi izpostavil Miro Cerar. Pomembni so tudi gospodarski odnosi, saj je Poljska sedma največja zunanjetrgovinska partnerica Slovenije.

Ana Roš je najboljša kuharica na svetu

Najboljša kuharica na svetu je Ana Roš. Po Eleni Arzak, Nadii Santini, Heleni Rizzo, Helene Darroze in Dominique Crenn si je ta laskavi naziv letos pridela mednarodna kuharska zvezda iz kobariške Hiše Franko. Nagrado podeljuje revija Restaurant, ki pripravlja izbor najboljših restavracij na svetu. Za Anino mizo sedi svet. Še posebej odkar je postala del kritiško opevane Netflixove dokumentarne serije Chef's Table, v kateri so z vseh vetrov skrbno izbrali največje kuharske mojstre, ter eno celo oddajo posvetili prav njej. Ani Roš bodo nagrado podelili 5. aprila na prireditvi v Melbournu.

KDOR IMA CVETLICE RAD.../STO MA RAUŽE RAD...

Spoštovane bralke, cenjeni bralci, pred vami je nova serija različnih vrtnarskih nasvetov. Upam, da se bo našlo za vsakogar nekaj. V tem času vrtnarske aktivnosti mirujejo, a načrtov je zagotovo veliko. Želim si, da bi vas

vsak mesec razveselila z zanimivimi predlogi in idejami. Vem, da veliko veste o vrtnarjenju, a se bom potrudila, da boste izvedeli še kaj novega.

LONČNICE POZIMI

Ljudje si pozimi ogrejemo svoje domove, kolikor nam ustreza, a upoštevati moramo tudi potrebe rastlin, ki sobivajo z nami. Sobne lončnice (cserepes növények) so pozimi mnogo zahtevnejše kot v drugih letnih časih.

Ciklama

Prav tako moramo biti previdni pri prehranjevanju. Pozimi so bivalni prostori za rastline manj primerni, ker se ozračje precej osuši. V centralno ogrevanih prostorih pa še zlasti primanjkuje zračne vlage. December in januar sta najtemnejša meseca, tudi toplote je manj. Za rastline je to čas počitka.

Rastline z zelenimi deli omejijo svoje aktivnosti, zato jih gnojimo manj ali nič. Drugače pa je pri cvetočih lončnicah. Tem moramo nameniti posebno pozornost, saj kljub zimi potrebujejo hranilne snovi. Med vsemi pozimi cvetočimi sobnimi rastlinami je najbolj znana ciklama. Pred desetletjem ali dvema so bile moderne samo velikocvetne, zdaj pa postajajo vse bolj iskane drobnocvetne ciklame. Ker rastejo v svetlih gozdovih, kjer so navajene na dokaj visoko zračno vlago, bi jim morali podobne razmere ponuditi tudi v stanovanju. To pa na žalost lahko uresničimo samo, če imamo klasično ogrevanje. Centralno ogrevani prostori so za ciklame zelo neprimerni, saj zaradi suhega zraka in visoke temperature hitro odcvetijo in pogosto propadejo. Ciklama najlepše uspeva v svetlem in hladnem prostoru pri temperaturi od 10 do 15 stopinj Celzija. Bolj je temperatura visoka, hitreje bo odcvetela. Zalivamo jo z mehko vodo tako, da ne omočimo listov, cvetov ali osrčja gomolja. Pri takšni optimalni temperaturi je namreč vsaka kapljica vode nevarna. Pojavi se siva plesen, ki lahko rastlino popolnoma uniči. Pravi ljubitelji ciklamo ohranijo za naslednjo zimo. Spomladi, ko mine nevarnost pozebe, rastlino prenesemo na vrt, kjer lonček do roba vkopljemo v zemljo. Tako preprečimo, da bi se prst v lončku popolnoma izsušila. Rastlino zalivamo, da ostane pri življenju tja do sredine poletja. Takrat jo presadimo v rahlo humusno prst, ki ji dodamo še dolgo delujoče gnojilo. Do jeseni bo pognala nove liste in

številne popke.

Mnogi pa si želijo pozimi polepšati svoje domove z božično zvezdo in božičnim kaktusom. Zanju je najprimernejše svetlo mesto brez neposrednega sonca, idealna temperatura pa je od 16 do 18 stopinj Celzija. Ob pravilni negi lahko doseže božični kaktus starost tudi do 20 let.

Muhlenbekia

Med mirovanjem rastlin je zelo pomembna rastlinska higiena. Vse obolele, rumene in suhe liste odstranjujemo, kajti ti so leglo raznih bolezni.

Živeti z rastlinami pomeni živeti v sožitju, jih opazovati, ustreči njihovim željam in potrebam, za povračilo pa nas razveseljujejo z bogato listno maso ali cvetjem.

NAMIG

MUHLENBEKIA je vsestransko uporabna trajnica. Prihaja z Nove Zelandije. Uporabna je kot lončnica, kot pokrovna rastlina na vrtu in tudi za mešane balkonske zasaditve. Ne zahteva posebne nege, primerna je za sončne in polsenčne lege. Njena okrasna vrednost je v drobnih listih.

Besedilo in fotografiji: Olga Varga

RADIO MONOŠTER
 9970 Szentgotthárd, Gárdonyi u.1.
 info@radiamonoster.hu
 Tel/Fax: +36-94-554-126

Szentgotthárd / MONOŠTER 106.6 MHz
 Felsőszölnök / Gornji Senik 97.7 MHz

Vsak dan / Naponta : 12.00-16.00

PRED SLOVENSKIM KULTURNIM PRAZNIKOM

Učenci 7. razreda DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku se poleg kulturnih skupin že pridno pripravljajo na slovenski kulturni praznik, saj so ponosni, da se bo letos za celotno Porabje obeležil prav na Gornjem Seniku. Zagotovo bo kdo od povabljenih gos-

drugi par se je ukvarjal z njegovimi prijatelji in z nesrečnimi ljubeznimi; trije učenci pa so s pomočjo Poezije izpisali nekatere Prešernove pesniške oblike ter dele pesmi – seveda niso smeli pozabiti na Zdravljico, katere 7. kitica je slovenska himna. Vse delo

to obiskal tudi njihovo šolo. Pri pouku slovenščine so se odločili, da bodo skupaj z učiteljico in z asistentom izdelali plakat o Francetu Prešernu, ki bo v prihodnjih dneh krasil njihovo šolo. V šolski knjižnici so najprej poiskali in pregledali vsa gradiva o največjem slovenskem pesniku, jih prebrali potem pa si razdelili delo. Prvi par je zbiral podatke o Prešernovem rojstvu, šolanju in smrti;

so potem prenesli na skupni plakat v obliki miselnega vzorca.

Učenci so aktivno sodelovali pri izdelavi plakata in so bili mnenja, da jim je takšna oblika dela všeč in bi še večkrat imeli pouk slovenščine v šolski knjižnici. Seveda so najpomembnejši učni cilji, koliko so si učenci ob delu zapomnili in se tudi naučili.

Besedilo: Nino Gumilar

Slika: Szilvia Kocsis

TEČAJ SLOVENŠČINE

Zveza Slovencev na Madžarskem organizira **NADALJEVALNI TEČAJ SLOVENŠČINE.**

Tečaj bo marca, aprila in maja 2017, enkrat tedensko po 2 uri (v večernih urah).

Tečaj bo brezplačen.

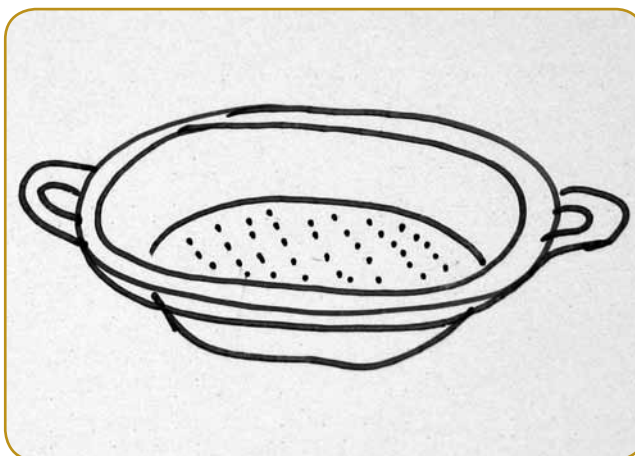
Rok prijave: **20. februar 2017**

Prijavite se lahko po telefonu: **94/380-208** ali na naslednjem e-naslovu:

biserka.bajzek@gmail.com

V künji inda in gnes (4)

**Cadila – cedilo za testenine –
tésztaszűrő**

Naši starci so se inda v srejo pa petek postili. Takšoga ipa so zveksoga »na süji« geli: makovo, škipkovo ali orejovo na süji. Zatok se veli »na süji«, ka so s küjanoga testa vodau dojocedi-li. Za tau so nücali piskreno posaudu: cadilo. Cadila je takšna laboška z dvöma prejločoma, štera spodkar dosta lüknje má. Gnes tö večkrat küjamo testau, liki več ne mejsimo doma, v bauti kipüjemo. Tau malo duže trbej küjati, depa ranč tak moremo dojocediti. Ne nücamo več piskrenoga cadila, liki plaštichnoga. Funkcija je ostala, material se je spremenilo.

Marija Kozar

Izbiramo fotografijo tedna!

DRAGI OTROCI IN MLADI!

Gotovo ste že opazili, da se je naš časopis razširil, zato bi želeli zagotoviti kotiček tudi vam. Pravzaprav vašim fotografijam, saj vemo, da imate (skoraj) vsi pametne telefone, s katerimi veliko fotografirate. Še bolj bomo veseli, če ob slikah napišete, kje ste jih posneli ali na katerem dogodku, mogoče jim date tudi kakšen naslov. Fotografirate lahko karkoli: naravo, živali ali rastline ali dogodke na šoli, v vasi oz. v družini. Vsekakor pa navedite, kdo je avtor fotografije. Če bi vam slovenščina delala težave, prosite za pomoč vaše učitelje ali pedagoške asistente. To sta Metka Perger (Števanovci in Monošter) in Nino Gumilar (Gornji Senik). Izmed fotografij bomo vsak teden izbrali najboljšo, ki bo objavljena kot fotografija tedna, njenega avtorja bomo tudi nagradili z manjšo nagrado. Vsak mesec bomo izbrali tudi fotografijo meseca, njenega avtorja čaka večja nagrada.

Prosimo, fotografije pošljite na e-naslov: porabje@gmail.com vsak teden do petka, najkasneje do 12.00 ure.

(Prve fotografije pričakujemo do 10. februarja.) Želimo vam veliko užitka ob fotografiranju, nam pa obilo lepih in zanimivih slik!

Uredništvo

... DO MADŽARSKE

Vaški turizem vse bolj popularen

Vse več domačih turistov želi preživeti svoj dopust na podeželju, zato se je znatno dvignilo število nočitev na prenočiščih po vaseh. V nasprotju z letom 2013, ko je bilo po teh prenočiščih le 300 tisoč nočitev, je v lanskem letu to število naraslo nad 500 tisoč. Zahvaljujoč podporam iz Evropske unije, so storitve, ki jih ponujajo po vaseh, vse bolj kvalitetne, je povedal predsednik Zveze kmečkih turizmov. Glavna sezona turizma na podeželju traja od spomladi do pozne jeseni, ko se odvijajo razni festivali in sejmi, ki ponujajo predvsem lokalne pridelke in izdelke. Jesen vabi ljudi s trgatvami in prireditvami, povezanimi z vinom, pozimi pa jih pritegnejo kolone in festivali klobas ali drugih mesnih izdelkov. Po vsej državi obstaja 1200 prenočišč po vaseh, katera imajo t. i. narodni certifikat in znak, na katerem je sončnica. V tem letu bo vlada namenila razvoju vaškega turizma 36 milijard forintov, razpisi bodo objavljeni aprila, posamezni projekti lahko dobijo največ 50 milijonov forintov podpore.

37 odstotkov volivcev bi spet izvolilo Orbána za predsednika vlade

Če bi zdaj bile volitve in bi predsednika vlade volili neposredno, bi Viktor Orbán visoko zmagal pred vsemi ostalimi (morebitnimi) kandidati, saj bi sam dobil več glasov, kot vsi ostali skupaj. Viktorju Orbánu bi dalo svoj glas 37 odstotkov volivcev, njemu sledi predsednik stranke Jobbik, ki bi ga volilo 8 odstotkov volivcev, na tretjem mestu je skupni kandidat več levih in sredinskih strank László Botka, ki bi dobil 7 odstotkov glasov, in je prehitel nekdanjega premiera Ferenc Gyurcsány, ki ga podpira 5 odstotkov vseh volivcev. Kandidatka zelene stranke LMP Bernadett Széll je simpatična trem odstotkom, liberalec Gábor Fodor pa dvema odstotkoma volivcev. Med dvema levičarjema je tudi levo usmerjenim volivcem bolj simpatičen socialist László Botka, ki bi ga volilo 43 odstotkov volivcev, medtem ko bi dobil kandidat Demokratskega foruma, Ferenc Gyurcsány, le 40 odstotkov.

Posanco vina v Kőszegi tő leko spijem

Toni Kovač, po domanjom Dőjnini, v Varaši živejo z ženauv pa s sinaum, dapa oni so ovak z Verice. Istina, če vküpzračunamo lejta, te zdaj že duža časa živejo v Varaši kak na Verici. Dapa tau več dugo nede tak, zato ka za par mejsecov se v Kőszeg spatjivajo k hčeri. Gda sem je tau pito, če njim nede špajсно odtec oditi, so tau prajli, ka nej, zato ka zdaj tő samo telko odijo vő v varaš, ka malo vina spijejo, tau pa vejn v Kőszegi tő majo.

- *Zdaj nej davnik sem se na Verici mimo pelo vašoga rojstnoga rama, pa leko povejm, ka je nej máli. Kelko je vas bilau bratov pa sester?*

»Dja sem samo enoga brata emo, njega si gvüšno pozno, zato ka je ženo iz Andovec emo, Karbino Irinko, samo on je že osem lejt mrau. Te moj rojstni ram so nej moji stariške zidali, liki dejdek po oči, pa vejn zato tak velkoga, ka moj oča je še štiri brata emo, vsevküp nji je pet bilau. Moj dejdek je tő iz Andovec, od Djišarni bejo. Eden brat od oče je nazaj odišo v Andovce, on se je pa tak zvau ka Djuši Peterin.«

- *Kelko sob je bilau v rami?*
»Dvej iže so bile, tak ka iz velke iže so se dvera operala v malo ižo. Pa tak je bilau naredjeno, ka je edna bauta bejla pa tam v stenej so bila kala (peč), s sterimi smo bejdvej iže kürili.«

- *Lejpo mesto je, gde vaš rojstni ram stoji, gde ste vi gorrasli.*

»Lejpo mesto je, samo tam dolejnji veter tő redno pijo, gda je snejg bejo, tak ga je zanoso, ka si tisto globko paut nej vido. Gda je vöter stano, te smo moški vküpprišli pa smo snejg odmetavali.«

- *Kama ste vi odli v šaulo?*
»Dja sem na Verico odo v šaulo, pa tak je bilau, ka gda sem v ausmi klas odo, te sem sam bejo, zato ka drüge so na Hortobágy odpelali. Telko sreča sem zato emo, ka te so

še štirga klasi vküp bili, ovak bi me tak vrag vzejo. Slejdnja lejta je name iz Kradanovec Müller Gyula včijo, steri je ženo iz

Dőjnina držina de se iz Varaša preselila v Kőszeg; na kejpi Dőjnin Toni

Farkašovec emo. Bilau je tak, ka me je v Farkašovce poslo z biciklinom po ženo pa po deklo, tak smo šli, ka njegva žena se je za menov pelala, dja sem pa njeno hčerko pelo.«

- *Gda ste šaulo vőzopodli, te ste kama šli tadale?*

»Pa kama? Nikan nej, doma sem austo na gazdiji, zaman me je Grajkoški Pišti zvau, aj dem za sabauva (krojača), dja sem za tisto volau nej emo. Tak je te iz Andovec Karba Imi se üšo včit, steri se je sledkar bujo na pauti. Gda sem osemnajset lejt star grato, te sem pa tak v bánjo (rudnik) odišo delat v Várpaloto, zato ka tistoga reda so tam dobro slüžili.«

- *Kak globko ste delali pod zemlauv?*

»Nejsmo tak globoko delali, zato ka smo pejški šli tadola. Istina, ka cejli den sem sonca nej vido,

dapa zato sem dja rad tam delo. Dostakrat, če je tak bilau, sem malo tavő üšo na sonce ali sem pa pogledno, kakšno je vrejmen. Dapa nam se je tau sploy nej štelo, kakšno je vrejmen, nam je vseedno bilau, če je sonce sijalo ali dež üšo, tam spodkar je vsigdar kmica pa gnako toplo bilau. Bilau je zato tak, gda smo v tašo mesto prišli, ka je voda kvapila

na nas, tašoga reda smo taši gvant dobili, steri je iz gumina bejo. Dja sem leta 1960 tam začno pa do leta 1965 sem v bánji delo.«

- *Kak tau, ka ste domau prišli?*

»Oženo sem se pa potistim sem že več nej sto tam ostati, tak sem te v Faárgyár (lesna industrija) odišo, sledkar pa v kosavno fabriko.«

- *Odkec, iz stere vesi mate ženo?*

»Moja žena je iz Ritkarovec, pa gda sva se oženila, te sem dja ta k njej üšo pa tam sva začnila gazdüvati. Sprvoga sem samo dja v fabriko odo, ona pa doma delala, dapa sledkar je ona tő v fabriko prišla pa te sva tadale nej gazdüvala. Nejsva dugo tam delala, vejn samo par mejsecov, dja sem v kosavno fabriko odišo, ona pa v židano. Dja sem nej emo sreče

v kosavnoj fabriki, zato ka sem nesrečo emo leta 1969. Velka preša, gde smo za zadrüge vőprešali tisto vrnjico, gde krave napajajo, mi je prste dolavrezala. Tau je pa zato bilau, ka sem ednoma pomagati sto, steri nej emo normo, pa kak sem vcuj stano, včasín se je nasreča zgaudila. Preša mi je dolavrezala prste na lejvoj rauki, tak ka samo žila je držala. Najprvin so me k doktora, k Šamocina so me pelali, on mi je edno morfium injekcio dau, pa te tak so me v špitale odpelali. Potistim me je še rauka dugo bolejla pa še zdaj ma furt zebé.«

- *Potistim ste še nazaj šli v kosavno fabriko delat?*

»Nazaj sem üšo, dapa že nej ta, gde sem dotistoga mau delo, tam sem delo, gde so škir vődavali. Zavolo lejve roke sem s pravo rokav vsigdar več delo pa zdaj prava rauka se že tak ne djiba, kak bi trbelo.«

- *Kak tau, ka ste z Verice sé v Varaš prišli delat?*

»Gda sem nesrečo emo, te sva müva z ženauv nej mogla v edno partiji delati. Dočas sva pejški prejk na Senik šla pa odtistec sva se z busom v Varaš pelala. Dapa bilau je tak, ka sva se z motorbiciklinom pelala z ženauv prejk po gauštja.«

- *Te bi se leko včasín v Varaš pelali, nej na Senik?*

»Te je še nej bilau taše pauti proto Števanovcom, ka bi se leko z motorom pelo, pa te je bus samo do števanovske krčme pelo. Gda sem sam üšo na bus, te sem dja pejški petnajset minut na Gorenji Senik prišo, nazaj domau pa dvajsti, zato ka je velki bregj bejo. Gda smo tam v Ritkarovci pri Kovačini, kak je žena doma bejla, nej dobili elektriko, pa gda

sem nesrečo emo, potistim smo si te tak zmislili, ka v Varaš pridemo. Tak smo te leta 1969 tam pred tistim talom, kak je Damf ovinek (kanyar), tjőjpili ram. Devet lejt smo v tistom rami bili pa te smo ga odali, zato ka te se je začnila ta stanovanjska zadruga (lakásszövetkezet). Mi smo v tau nutrastaupili, nas je vsevküp dvanajset bilau, pa te tak smo ustanovili našo stanovanjsko zadrugo pa leta 1978 smo sé prišli v tau stanovanje, gde zdaj živemo.«

- *V tau nauvom rami so se mlajši naraudili?*

»Attila se je leta 1964 naraudo še tam v Ritkarovci, Monika že tü v Varaši, dapa še v tistom starom rami.«

- *Nej je bilau težko tamnjati rojstno ves?*

»Dja ne šanalivam, ka smo v Varaš prišli, sploy nejmam domotožja. Doma v rojstnom rami, od tistoga mau, ka smo ga odali, sem samo gnauk odo. Dosta lejpi spominov nejmam s tisti časov, gda sem še doma bejo, zato ka dosta trbelo delati pa se mantrati. Gnauk, gda smo v Andovci pri strici mlatili, vej pa še tvoja mati je tam bejla, vejš, ka se je zgaudilo? Slamo, ka je vő z mašina prišla, prejk mlatilnice smo go nazaj po garici v parmo nosili. Še dobro, ka nas je niške nej vido, ka bi nas gvüšno v novine djali. Samo ka vejš, če je gazda tak zapovedo.«

- *Neda vam špajсно, ka zdaj v na stara lejta se v Kőszeg spakivate?*

»Tőj v Varaši trno tő nikan ne odim. Telko, če prejk dem v krčmau posanco vina spijem, vüпам, ka tam tő najdem kakšno krčmau.«

Karči Holec

Kranjci, Štajerci, Korošci

Gda je leta 876 salzburska cerkev svetoga Metoda tazagnala s Spaudnje Panonije, je slavski knez Kocelj več tō nej mogo dale ostati. Vse tiste krajine, gde so živeli alpski pa panonski Slavi, je prejkvzeu *Arnulf*, nezakonski sin (fotiv) od vzhodnofrankovskega krala *Karlmana*. Tau znamenūje, ka je daubo dosta zemlé: Panonijo na bejdvej stranaj Drave pa eške Karniolo ino Karantanijo tō. V etoj slejdnjoj krajini - bole djenau na Krnskom gradi - je emo center njegvi rosag, šteroga dostakrat zovéjo »Arnulfovo kraljestvo«. Slavski sodacke so se bili v njegovj sondačiji, z njinov pomočjavu je prejkvzeu cejlo Bavarsko (Bajorország) pa kisnej vzhodni (keleti) tau frankovskega kraljestva.

Tau je biu cajt, gda so v Karantaniji največšo mauč meli visiki plemiči (fōnemesek) s sausednje Bavarske, vseposedik pa je grtūvo nauvi red, fevdalizem. V slavski krajinaj so začnili talati velke grūnte, zemliška gospodstva, konec tomi pa so napravili nauvi gezdecj z Vzhoda: Madžari. Gda so Vaugri ojdli na svoji konjaj v sōverno Italijo robit, so mogli prejk gnešnje slovenske zemlé. Zavolo nji je spoj dosta lūdi mrlau, cejle krajine so na nikoj prišle.

Gda so sondačije Svetoga rimskoga cesarstva leta 955 blūzi Augsburga od slejdnjim dojbili Madžare, pa so tē več nej ojdli robit po Evropi, so svojo mauč nad slavskimi k r a j i n a m i n a z a j d o b i l i Nemci. Tistoga ipa je Karantanija več nej pod Bavarce slišala, gratala je ejkstra krajina, takzvana »Vojvodina Koroška« (Karintiai Hercegség). Ta je bila vekša od indašnje Karantanije pa dosta vekša od gnešnje avstrijske dežele Koroške.

Sausednje krajine so gratala takzvane »marke« ali »krajine na grajnci«. Na srednjjoj Mūri je ležala »Karantanska krajina«, od nje niže »Podravska krajina«, kauli reke Savinje pa

Slovenske dežele kauli leta 1900, z žutov linijov grajnca gnešnje Slovenije

»Savinjska krajina«. V gnešnoj osrejdnoj Sloveniji smo najšli »Kranjsko krajino«, dale prauti Italiji pa »Furlansko« ino »Istrsko krajino«. Glavni prejdjen tēj krajini je biu koroški vojvoda (herceg).

Tē veuki »rosag« je emo strateško znamenje: prejk njega, prejk njegovj prelazov (hágók) v plaminaj se je

spadnila, so krajine prišle direktno pod casara. Fevdalni red se je znauvič povrno na tē konec Evrope.

Tistoga ipa je največ zemlé dobila Cerkev, dostakrat več

ka 100 km² grūnta. Eške pred letom 1000 je salzburska nadpūšpekija prejkvzela velko zemlau kauli Ptuja, freisinska pūšpekija pa gospodstvo kauli Škofje Loke (Gorenjska). Leta 1004 je nemški krau *Henrik II.* čūdovitno krajino kauli Bleda potalo pūšpeki iz Brixna. Krali pa cesari so znali, ka leko računajo na pūšpeke kak vōrne lidi, vej so pa uni sami odlaučali o nauvi cerkveni prejdnejaj, šteri so nej meli mlajšov pa je za njimi niške nej erbo.

Zvūn Cerkve so velke grūnte dobivale držine visiki plemičov iz znautrašnjoga tala cesarstva, kak na priliko Eppensteini, Spanheimi ali Andechsi. Tē so svoja gospodstva pelali s pomočjavu nižiši, nej slobaudni plemičov, takzvani »ministerialov«. Tē so živeli na gradaj, vodili so sondačijo ino kancelaje. Gospodar je leko te lidi dau drūgoma za dar, je vōmeno, odlaučo se je leko, s kem do se zdali. V kisnejši cajtaj, gda so si malo bogastva vkūppobrali, so si leko uni tō kūpili slobaudnost.

V tisti časaj je v Vzhodni Alpoj začnili vertivanje vsikdar bole intenzivno grtūvati. Kauli plemiški gradov so zrasle paverske gazdije, iz nji pa vesnice. Tistoga ipa leko gučimo o takzvanjoj kolonizaciji tō, v šteroj so gospodari na svoje grūnte pripelali slovenske, eške bole pa nemške koloniste - tau so pavri z njini drūgi gospodstev

- oprvin v doline, sledik pa eške vu višije plamine tō.

Vojvode, mejni grofi ino grofi pa so nej samo zemlau meli, liki bili so glavni birauvge pa prejdnji kancelajov tō. Njini grūnti so bili tak velki, ka so v rokaj držali skoro cejle krajine. Meli so svojo sondačijo, s šterov so skrb meli na red ino mér, leko pa so kovali svoje peneze ali stvaurili varaše tō. Njino funkcijo so leko erbali člani njini držin, zatok so gratala prave dinastije, z roda v rod. Svojo konkurencu so probali na nikoj djati ali dobiti mauč nad njauv.

V kesnom srednjom vōki je mauč cesara slabša gratala, važne funkcije so prišle v roké visiki plemiški držin. Njine zemlé so gratala kak ejkstra rosagi, štere so zvali »dežele« (tartományok). Glavni prejdjen se je zvau »deželni knez«, šteroga sondačko pa birauvsko

deželam. Lūstvo na gnešnoj zemlej Republike Slovenije je živelo v štiri deželaj: v Štajerski s centrom v Gradci, Koroški s središčom v Celovci, Kranjski s centrom v Ljubljani pa Goriški s središčom v Gorici. Gnešnja slovenska Istra je dugo slišala pod Benečane (velenceiek), naše Prekmurje pa je bilau od prihoda Madžarov eden tau Vogrskoga kraljestva.

Gda so dežele svojo formo dobile kak teritorialne organizacije moči, so lidgé začnili čūtiti, ka cuj k svojoj deželi slišijo. Dežela je bila domovina, za lūstvo v deželi je biu pravi vladar (uralkodó) deželni knez. Tau čūtenje je bilau cejli srednji vek gnako, pa vse do 18. ino 19. stoletja dosta bole krepko kak narodno čūtenje. Za priliko aj vzememo kranjskoga polihistra *Janeza Vajkarda Valvasora* iz 17. stoletja, šteri je napiso knige

Kranjski deželni dvorec (kastej) v Ljubljani na začetki 20. stoletja - na njegovom mestu so že inda držali deželne djilejšje

mauč so nad seuv pripoznali menjši plemiči, ali kak so je zvali »deželno plemstvo«. Njine pravice so bile dojspisane v »deželnom pravi«, vkūper z visikimi dūhovniki ino vōodebranimi lidami iz varašov pa so se zberali v »deželnom zbori« ali na djilejšaj, na šteraj so se odlaučali od najbolje važni pitanj v deželi.

Te mali rosagi so gratali iz krajini, štere so prejkmele dinastične rodbine. Zatok leko povejmo, ka so nej bile etnično čiste pa eške dugo nej stabilne. Če je edna visika držina nej mogla gordržati mauč nad svojov krajinov, so leko gratala nauve dežele, ali so se ništerni tali prikapčili k drūgim

»Dika vojvodine Kranjske«: njegovj držina je bila iz Bergama v sōvernoj Italiji, knige je piso v nemškem geziki, gučo je nemški pa slovenski, za svojo domovino pa je emo deželo Kranjsko. Tau vse je bilau ranč tak istina za vsikšoga gorenjskoga ali dolensjkoga pavra: leko je gučo slovenski ali nemški, za svojo domovino je držo Kranjsko.

Tau regionalno čūtenje eške gnes velá za lidi v Sloveniji: zvūn toga, ka se zdaj že vsi za Slovence majo, nikdar ne pozabijo cujdati: »Ge sem Gorenjec, Dolenjec, Štajerec ali Korošec«.

-dm-

Grb (címer) Vojvodine Koroške, najstarejšje dežele s slovenskim lūstvom

leko prišlo s sōvernoga tala cesarstva v južnoga. Nekdešnji slovenski zgodovinarji so ga radi zvali »Velka Karantanija«. Koroški vojvoda je v te krajine postavlo »mejne grofe«, gda pa je na začetki 11. stoletja vrazmo

Razstava Likovne sekcije MOZAIK iz Murske Sobotne v Budimpešti

ZIMA NA SLIKAJ

Stejne slovenskoga društva v Budimpešti so bile okinčane z lejpimi kejpi členov likovne sekcije MOZAIK Društva upo-

Gostje in domanji Slovenci na sedeži društva v Budimpešti

kojencev iz Murske Sobotne. Razstavo so v Budimpešti odprli že lani decembra, gda je društvo melo adventno-božično prireditve. Otvoritve razstave so se udeležile Viola Bertalanič, predsednica Pomurske pokrajinske zveze društev upokojencev, Darinka Horvat, vodja Likovne sekcije MOZAIK, pa ništrne članice sekcije, med njimi Elizabeta Tibaut, Zora Šonaja in Marija Makovecki. Člani sekcije so v Budimpešti razstavili slike, ki so pred publiko pričarale zimski čas. Goste pa domanjstvo je s toplimi rečami pozdravila predsednica društva Agota Kállay.

Prireditve je pozdravila tudi veleposlani-

ca R Slovenije v Budimpešti Ksenija Škrilec, stera je bila vesela, da je vidla med udeleženci nauve obraze. Pevski zborček

budimpeštanskoga društva je s svojimi pesmimi olupšo otvoritev razstave.

Gostje in domanji so še dolgo ostali na prijateljskom večeri. Flajsne ženske iz društva so spekle domanj pokaraj (pecivo), med njimi Terika Durmič, članica pevskega zbora, stera je za betega vola dolgo-dugo nej mogla odti na prireditve. Sploj so radi bili, ka je znauvič med njimi.

Likovna sekcija MOZAIK

Na največ kejpaj je nafarbana zima

je budimpeštanskomi društvu podarila eno sliko, stero so izmed štirih slik vödebrali členi društva. Edna slamnasta pavarska hiša v zimi je dobila največ glasov.

Jože Karba

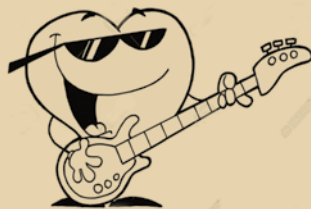
IŠČEMO KITARISTA IN PEVCA

Lokalna slovenska samouprava v XI. okrožju Budimpešte išče za novoustanovljeno skupino, ki bo, prav tako kot že obstoječa glasbena skupina, igrala slovensko ljudsko in narodnozabavno glasbo, mladega kitarista in pevca/pevko iz Porabja ali iz Budimpešte.

Pogoji:

- čisti pevski glas/znanje igranja kitare
- poznavanje not
- navdušenje
- porabske korenine

Prijavite se lahko na e-mail peterkondor2@gmail.com ali po telefonu 06-30-378-1744.

Pismo iz Sobotne

Na zemli pa na nébi

Najprva se je vse zgoudilo na zemli, vö se je ovadilo na nébi. Ja, tam pri tistom svetom Petri. Pa bili so trgé. Prvi je ta gor prišo Talanj. Povejmo, ka se zové Giovanni.

»Na, Giovanni, ka se je pa tebi zgodilo, ka si es k meni prišo? Vej pa si eške trno mladi gé. Na, ka je bilou? Beteg? Mafija? Žena?«

Giovanni se škraba za vüjo. Néde njemi najbolje z gezika. Depa dun začne.

»Vejš, Peter, ge trno rad drage avtone mam. Tak sam si enoga maseratija küpo pa sam eške nej biu na njega včeni. Malo bole sam na gas prtisno, avto pa je tak skoučo, kak bi raketa biu. Vse bi vredi bilou, če bi nej tam skrak poštij samo ena drejva bila. Na, ranč v tisto eno drejvo sam nut vdaro pa sam tak es k tebi prišo.«

Kak Giovanni tou povej, se Hans z Zemlé tagor zdigne. Že včasim se je vidlo, ka je nej najboukše vole gé.

»Ja, Hans?! Tebe pa sam eške nej čako, ka es k meni prideš. Dun je nej vse tak šlou, kak si si ti tou po nemško splanejro, ka nej. Pa nej, ka te je žena z lübito zaodila pa te doj strlila,« ga pita sveti Peter.

»Peter, nejsam najboukše vole. Ne svajüvli me! Na poštij je bilou, depa dun je ženska kriva gé. Tistoj mojoj mladój lübiti sam vcejlak nouvoga BMW-ja küpo. Žena od toga nika ne vej. Na, zdaj že leko zvejdla. Kak povejdano, küpo sam njoj ga. Gvüšno, ka ga je trbelo včasim v tistoj minuti na poštijo postaviti pa se z njim pelati. Tista moja Helga tou eške nej najbolje včena bila, tak sam ga ge pelo. Té vrag babbji pa je vse bole veseli biu. Škem prajti, bole brž sva se pelala, bole me je kišüvala. Pri 280 kilomejtrov na vöro se mi je tak na lampe zakelila, ka sam več nika nej vido. Nejsam vido, kak sva nut v velkoga tovrnjaka včesnola. Na, vidiš Peter, tak sam es do tebe prišo.« Sveti Peter že nebeske klüče v roke gemle, gda gor do njega Slovenec Janez pride. Té nika čemerno vö ne gleda.

»Janez, ti si tö zavolo avtona es k meni prišo,« ga sveti Peter pita.

»Peter, tö zavolo avtona,« začne Slovenec. »Moj saused si je küpo vcejlak nouvoga audina A8. Tou je nebesko lejpi auto. Zvün toga je té moj saused nebesko gizdavi človek gé. Gda je té auto küpo, je eške bole gizdavi grato. Tak mi je na žile üšo, tak nebesko, ka sam si ge peneze na paosado vzeu pa si tö audina A8 küjpo.«

»Pa si se včasim prvi den nikan nut zaletó?« pita Talan.

»Nej! Vej sam pa cejle pejneze za auto tadau, sploj sam več pejneze za pacin nej emo. Cejle dneve sam delo, pa pejneze v banko noso, samo aj mi ga ne zarubijo. Tak sam delo eden mejsec, drugi pa tretji, dokeč sam več nej delati mogo,« Slovenec skur djouče.

»Po tejn si se nin na poštij z avtonom bujo,« Nemeč šké vse zvedeti.

»Nej, Hans, ti nika ne vejš! Od gladi sam mrau. Tak je bilou, če sam pa pejneze za gesti več nej emo. Depa dun sam tistomi mojomi sausedi pokazo, ka nema samo un audina A8. Ka de se pa gizdavi rejdo,« je skončo Slovenec.

Potejm se ne vej, kama ga je sveti Peter napauto. Tam gori majo samo peku pa neba. Za noure do kaj tö mogli napraviti.

Miki

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

OD 3. DO 9.
FEBRUARJA

PETEK, 03.02.2017, I. spored TVS

5.55 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.25 Danes dol, jutri gor, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio 3, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Puja Pepa, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Koncert ansambla Nemir, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Kinoteka: Novi Hollywood, 23.20 Bonnie in Clyde, ameriški film, 1.10 Profil, 1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.55 Info-kanal

PETEK, 03.02.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 To bo moj poklic: Mizar, 8.50 Slovenski vodni krog: Rak, dokumentarna nanizanka, 9.30 Bleščica, oddaja o modi, 10.20 Priluhnjimo tišini, izobraževalna oddaja, 10.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski teki, sprint, 12.25 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 14.10 Halo TV, 15.15 Dober dan, 16.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.40 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.10 Alpski magazin, 17.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, kvalifikacije, 19.35 Firbcologi: O srčkih, kopalniških ploščicah in plesu ob drogu, mozaična oddaja za otroke, 20.05 V senci borovcev, belgijsko-francoski film, 21.35 Derren Brown: Poskusi: Skrivnost sreče, 22.30 Polnočni klub: Večni Plečnik, 23.40 Glasbeni spoti, 0.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal, smučarski poleti, kvalifikacije, 2.20 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 3.55 Zabavni kanal, 5.10 Glasbeni spoti

SOBOTA, 04.02.2017, I. spored TVS

5.50 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 11.25 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.20 Osamljeni planet - 1000 fantastičnih doživetij: Kraji z najlepšo mešanico znamenitosti in kulinarike, 15.00 Skrajnosti sveta: svetloba in tema, avstrijska dokumentarna oddaja, 16.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Jurij Zrnec, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Slovenska narečja: Štajerska narečna skupina, dokumentarna oddaja, 17.45 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Skrinjica skrbi, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Prijatelja, irsko-kanadsko-ameriški film, 21.45 Prevara (II.), ameriška nadaljevančka, 22.45 Poročila, Šport, Vreme, 23.20 Kosce, hrvaško-slovenski film, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

SOBOTA, 04.02.2017, II. spored TVS

6.10 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.15 Dober dan, 10.20 Na lepše, 11.00 10 domačih, 11.50 Mira Marko, dokumentarni portret, 12.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 14.45 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 15.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 18.05 Derren Brown: Poskusi: Skrivnost sreče, 18.55 Čarokuhinja pri atu: Kozjansko, 19.15 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 19.30 V svojem ritmu: Pop rock, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 20.05 Pesem iz gozda, nemški dokumentarni film, 21.40 Zvezdana, 22.25 Večer v Palladiumu (II.), 23.15 Aritmija, 23.45 Aritmični koncert - Koala voice, 0.50 Bleščica, oddaja o modi, 1.20 Glasbeni spoti, 2.20 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 4.05 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 4.55 Zabavni kanal, 5.55 Glasbeni spoti

NEDELJA, 05.02.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.25 Danov Dinosvet: Skrivnostni dinosaver; Smrdeči dinosaver, kanadska otroška nanizanka, 10.00 Nedeljska maša, prenos iz župnije Besnica, 10.55 Na obisku, 11.25 Obzorja duha: Prešernova vera, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Prifarci Sloveniji, 15.00 Vinetu 2, nemška miniserija, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Tilka in prijatelji: Nerodni Rompi, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Več po oglaših: Smeti, slovenska nadaljevančka, 20.30 Vojna in mir, angleška nadaljevančka, 21.20 Intervju, 22.10 Poročila, Šport, Vreme, 22.40 Samospevi na

poezijo Franceta Prešerna: Matjaž Robavs in Andreja Kosmač, 22.50 Vokalna skupina Plamen iz Toronta, koncert ob 25-letnici, 0.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.30 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.20 Info-kanal

NEDELJA, 05.02.2017, II. spored TVS

7.00 Duhovni utrip, 7.30 Glasbena matineja, 9.30 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 10.20 Slovenska narečja: Štajerska narečna skupina, dokumentarna oddaja, 10.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski teki, ekipni sprint, 12.25 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 14.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 14.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 17.00 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, 17.45 Avtomobilnost, 18.15 Zvezdana, 19.00 Z glasbo in s plesom, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Planet Zemlja (II.), koprodukcijska dokumentarna serija, 20.50 Inside - Offside: V zaledju predsodkov: Nova igra, dokumentarna oddaja, 21.20 Graditelji držav, francoska dokumentarna oddaja, 22.40 Ruševine, slovenski film, 0.20 Vikend paket, 1.30 Glasbeni spoti, 2.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal, 4.25 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal, 4.45 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 06.02.2017, I. spored TVS

5.55 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Pregreha brez greha, kuharska oddaja, 10.40 10 domačih, 11.10 Vem!, kviz, 11.55 NaGlas! 12.25 Danes dol, jutri gor: Kdor z malim ni zadovoljen..., slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Etika in kultura - gibanje in svetovni etos, 14.25 Osmi dan, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Firbcologi: O vrhunskih roketetaših, ugankah in pretkanih zarotah, mozaična oddaja za otroke, 15.55 Z glasbo in s plesom: Muzika-jeto: Otroški in mladinski pevski zbor RTV Slovenija, 16.25 Profil: Vinko Möderndorfer, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 V svojem ritmu: Reggae, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Novice, 18.00 eRTeVe, 18.10 Ozi bu: Ribarjenje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Opus, 23.40 Glasbeni večer, 0.45 Profil: Vinko Möderndorfer, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Info-kanal

PONEDELJEK, 06.02.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 To bo moj poklic: Mizar, 8.50 Slovenski vodni krog: Koritnica, dokumentarna nanizanka, 9.30 Pianist v belem, portret dr. Pavla Kornhauserja, 10.20 Čez planke: Kolumbija, 11.25 Dobro jutro, 14.05 Polnočni klub: Večni Plečnik, 15.30 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.35 Avtomobilnost, 17.25 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Svetovni popotnik: Utah in Kolorado, 20.55 Zločini v Walesu (II.), angleška mini-serija, 22.30 Scott in Bailey (IV.), angleška nadaljevančka, 23.15 Orson Welles - igra svetlobe in senc, francoski dokumentarni film, 0.15 Glasbeni spoti, 1.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 07.02.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Prešernova vera, 12.25 Danes dol, jutri gor: Nandi pomaga Županji najti salmonelo, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio city, 14.40 eRTeVe, 15.00 Potepanja - Barančolások, oddaja TV Lendava, 15.35 Otroški program: Op! 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Posebna ponudba, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Poldi: Dan, ko sta Poldi in Lili rešila hobotnico, risanka, 18.15 Pavle, rdeči lisjček: Na pošti, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku, 21.20 Prešerno po Prešernu, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Spomini: Franc Sever - Franta, dokumentarna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

TOREK, 07.02.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.40 To bo moj poklic: Polagalec keramičnih oblog, 9.05 Slovenski vodni krog: Framski potok, dokumentarna nanizanka, 9.45 Dokumentarno izobraževalna oddaja, 11.00 Zvezdana: Na tesnobi, 11.45 Alpsko smučanje - svetovno prvenstvo: superveleslalom (Ž), 14.00 Dobro jutro, 16.10 Dober dan, 17.10 Čarokuhinja pri atu: Haloze, 17.25

Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Bunkerji, brutalizem in zadrtost: Poetika betona, angleška dokumentarna serija, 20.50 Prava ideja, 21.25 Večer v Palladiumu (II.), 22.15 Votla krona, angleška nadaljevančka, 23.05 Nerazdružljiva, francoski film, 0.25 Glasbeni spoti, 1.25 Alpsko smučanje - svetovno prvenstvo: superveleslalom (Ž), 3.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 08.02.2017, I. spored TVS

5.40 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 9.00 Ernest in Celestina, francosko-belgijsko-luksemburški film, 10.15 Nina Pušlar s spremljevalno skupino in gosti, koncert, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Opus, 12.25 Danes dol, jutri gor: Katera najlepša v deželi je tej, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju, 14.35 Duhovni utrip, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.45 Male sive celice: OŠ Zbora odposlancev, Kočevje in OŠ Pivka, kviz, 16.30 Slovene's, dokumentarni feljton, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Misija učenje, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Zajček Belko: Prvič, ko sem rekel pst, risanka, 18.10 Pipi, Pupu in Rozmari: Potovanje v brezdanje globine, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.00 Portreti Prešernovih nagrajencev: Kdo zna noč temno razjasnit, ki tare duha! 20.40 Film tedna: Srečen za umret, slovensko-hrvaški film, 22.20 Poročila, Šport, Vreme, 22.45 Volčji dvorec: Gospodar prikazni, angleška miniserija, 0.15 Misija učenje, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, 1.40 Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

SREDA, 08.02.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.45 To bo moj poklic: Polagalec keramičnih oblog, 9.10 Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku, 10.30 Prešerno po Prešernu, 11.20 eRTeVe, 11.45 Alpsko smučanje - svetovno prvenstvo: superveleslalom (M), 14.15 10 domačih, 14.45 Vikend paket, 16.10 Prava ideja, 17.00 Taksi, kviz z Jožetom, 17.30 Naš avto, slovenski film, 18.55 Otroški program: Op! 19.45 Žrebanje Lota, 20.00 Od St. Moritza do Hochfilzna, večerna oddaja, 20.30 Srečanja - Pia in Pino Mlakar & Richard Strauss, dokumentarni film, 21.25 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 22.20 Bleščica, oddaja o modi, 22.55 Popšop, 23.25 Laibach - Spectre, koncert, 1.05 Glasbeni spoti, 2.05 Alpsko smučanje - svetovno prvenstvo: superveleslalom (M), 4.05 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 09.02.2017, I. spored TVS

6.10 Dnevnikov izbor, 7.00 Dobro jutro, 8.00 Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Misija učenje, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 12.25 Danes dol, jutri gor: Slepec slepca vodi, slovenska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tisti, ki je zgradil šolo; portret učitelja, etnologa in politika, 14.25 Slovenci v Italiji, 15.00 Težišče - Sülypont, oddaja TV Lendava, 15.30 Svetovni popotnik: Utah in Kolorado, 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost: Nova spoznanja o možganih, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek - zgodbe priseljencev, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Knjiga o džungli: Safari: Iguasujski slapovi, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Studio 3, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Osmi dan, 23.40 Panoptikum, 0.30 Ugriznimo znanost: Nova spoznanja o možganih, oddaja o znanosti, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

ČETRTEK, 09.02.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 To bo moj poklic: Orodjar, 9.10 Slovenski vodni krog: Trebuščica, dokumentarna nanizanka, 9.50 Na lepše, 10.30 Kino Fokus, 11.00 Dobro jutro, 13.55 Alpe-Donava-Jadran, 14.30 Biatlon - svetovno prvenstvo: mešana štafeta, 16.15 Slovenska narečja: Štajerska narečna skupina, dokumentarna oddaja, 16.45 Portreti Prešernovih nagrajencev: Kdo zna noč temno razjasnit, ki tare duha! 17.20 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Od St. Moritza do Hochfilzna, večerna oddaja, 20.30 Mejniki zvoka: Zvok in slika, ameriška dokumentarna serija, 21.20 Avtomobilnost, 21.55 Osamljeni planet - 1000 fantastičnih doživetij: Najbolj odštekana prenočišča, 22.20 Beti Bu, argentinsko-španski film, 0.00 Mike Sponza Blues Convention z gosti, 0.50 Glasbeni spoti, 1.50 Biatlon - svetovno prvenstvo: mešana štafeta, 3.40 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

Zveza Slovencev na Madžarskem
Vas vljudno vabi na proslavo in sprejem ob
SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU,
ki bo v nedeljo, **12. februarja 2017,**
ob 14. uri v Slovenskem domu v Monoštru.

O pomembnosti praznika in kulture bo spregovorila
višja znanstvena sodelavka Glasbenonarodopisnega inštituta
ZRC SAZU
doc. dr. Marija Klobčar.

V okviru slavnostnega dogodka bomo predstavili zgoščenko z naslovom

Edna ftica priletejla (ljudske pesmi iz Porabja)
iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta Slovenije.
Kulturni praznik bosta z nastopom počastili
skupina ljudskih pevcev ZSM Gornji Senik in pevska skupina
»Sombotelske spominčice«.
Prireditev se bo zaključila s koncertom
Dorine Gujt (vokal) in Andija Sobočana (cimbale)
z naslovom „Kjer se zliva prekmurska duša“.

Naš program je podprl Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V A B I L O

Državna slovenska samouprava

Vas prisrčno vabi na proslavo ob

SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU,

ki bo v petek, **10. februarja 2017,**

ob 11. uri v Kulturnem domu na Gornjem Seniku.

V čast nam je, da bosta s pozdravnimi nagovori nastopila:

Dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka na MIZŠ RS in
Attila Fülöp, državni podsekretar na madžarskem Ministrstvu za človeške vire.

V kulturnem programu se bodo predstavile slovenske skupine in posamezni
učenci porabskih narodnostnih šol

ter gostujoči učenci iz partnerske OŠ Kuzma.

Prisrčno vabljeni!

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotka; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
človeške vire (EMMI) ter Urada RS za Slovence v
zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

porabje.hu